Daudzeses skola mūsu atmiņās

Avīzes "Starpbrīdis" speciālizlaidums skolas 70 gadu jubilejas salidojumā 2002. gada 13. jūlijā

Manas atmiņas,
manas mīļās atmiņas
no tālās, baltās, jaukās bērnības -
Ir kā bitītes,
kā maigi dūcējiņas medaines,
kas savāc saldumu no tālas apkaimes.
Kur dīvaina medum tam vara:
tas garu man spārnotu dara,
un smagums viss man gaist no dvēseles.

... Pieci gadi. Cik ilgs laiks un reizē tik īss mirklis! Tik daudz pārmaiņu visu mūsu dzīvēs un tik daudz vēl ir darāmā!

Skatoties 1997. gada 19. jūlija salidojuma videoierakstu, ar gandarījumu varu secināt, ka esam kļuvuši daudz skaistāki, modernāki, mūsdienīgāki. Neatlaidība, veiksme un citu apstākļu sakritība ļāva mums iesaistīties Pasaules bankas finansētajā un Latvijas valdības atbalstītajā skolu atjaunošanas programmā. Esam pierādījuši visiem, ka Daudzeses skola ir un būs, un valdība mūs ir atbalstījusi. Šis remonts skolai bija kā varens lēciens un jauna elpa.

Ar aizrautību, ar patiku mēs - skolas darbinieki, gatavojāmies mūsu skolas 70 gadu jubilejai, lai sagaidītu Jūs - mūsu draugus. Šīs tikšanās ir kas īpašs. Mēs it kā nometam no pleciem gadus un esam atkal tie paši Jāņi un Juri, Ilzes un Ainas kā toreiz bērnībā. Un, tiekoties ar draugiem, šodien visiem būs uz mēles sakāmais: "Vai tu atceries, kā toreiz?..." Un šo tikšanās emociju dēļ vien ir vērts rīkot salidojumu.

Daudzeses pamatskolas skolēnu, skolotāju un darbinieku vārdā sveicu Jūs vecajā, labajā skoliņā! Šodien - satikties ar skolas laika draugiem un kavēties smeldzīgās atmiņās, jauku šo tikšanos! Rīt - veselību, laimi un dzīvesprieku nākošajiem pieciem gadiem!

Valdis Puida, skolas direktors

"1935. gadā pēc strīda ar skolas pārzini A. Ziņģi mani gribēja izslēgt no Daudzeses 6. kl. pamatskolas. Jutu, ka taisnība tomēr ir man, tādēļ turējos pretī, cik spēju. Izsauca tēvu. Kaut arī tēvs domāja, ka taisnība mūsu, tomēr mēs bijām nabagi, un, lai varētu skolu beigt, man bija jāpiekāpjas pārspēka priekšā un jālūdz piedošana.

1936. gadā beidzu skolu ar labu diplomu, kas deva tiesības iestāties vidusskolā. Šķiroties skolas pārzinis iesauca mani pie sevis dzīvoklī, kur pie klāta galda sēdēja pagasta varas vīri. Apsveikdams mani kā vienu no sekmīgākajiem absolventiem, pārzinis novēlēja: "Ēvald, paliec visu dzīvi tāds, kāds tu esi. Pagājušajā gadā taisnība bija tava, cīnies vienmēr par to, lai gan tādēļ tev dzīvē būs grūti." Kā viņš to zināja?"

/No **Ēvalda Lodziņa**, mūsu skolas 1936. gada absolventa, grāmatas "Būt tumsā gaišam"/

"Kaut arī ar sirdsdomām esmu pie Jums, personīgi nevaru ierasties, jo nav vairs veselības un transporta. Tādēļ reiz pa reizei pārskatu atmiņas no pagājušās 65 gadu skolas jubilejas un Jūsu atsūtītās skolas avīzītes "Starpbrīdis". Tajos brīžos liekas, ka laiks ir ne tikai apstājies, bet pagājis 70 gadus atpakaļ un es atkal esmu šajā gaišajā skolā. Skraidu kā pusaudzis; - kurā tu, skola, prati iedēstīt negaistošu lepnumu un mīlestību uz savu tautu un vārdu "latvietis".

Laižot caur atmiņu sietu pagājušās un ejošās dienas, liekas, ka neesmu tev, mana skola, darījis kaunu. Un ja tas tā ir; - tad tas ir tavs nopelns, ar kuru tev tiesības lepoties.

Novēlu no visas sirds, mana skola, tev gaišu nākotni, - un visiem skolotājiem veiksmi un prasmi izaudzināt tagadējos "resgaļus" par apzinīgiem un tēvzemi mīlošiem cilvēkiem, kas ir lepni uz savu tautu un vārdu "latvietis"!

Ar cieņu! Tavs audzēknis **Ēvalds Lodziņš** 2002. gada 3. jūlijā Mālpilī."

"Vasarīgi vēji glāsta skolu,
Liegu smaržu izgaro ik zieds.
Domās ejot vēl pa skolas ceļu,
Uzaust atmiņās, cik raudāts, smiets.
Skolas ēka pakalnā stāv stalta –
Ne tik vienkārši to aizmirst var.

/V. Kokle-Līviņa/

Skolēniem – zinātkāri, skolotājiem – entuziasmu, absolventiem – gaišas atmiņas! Un visiem, visiem – veselību un optimismu!

1937. gada absolvents **Alberts Mucenieks**, kurš savu skolu vienmēr atceras, bet slimība ir liegusi piedalīties šajā skaistajā jubilejā.

2002. gada jūlijā"

"Sasniedzot sešu gadu vecumu, sāku, mammai pie rokas, savu pirmo skolas gājienu. Skola izvietojās vecajā muižas "pilī" - pusotrstāvīgā plašā koka ēkā, kara laikā šī ēka nodega. Ēka skolai kaut cik bija pielāgota, klašu telpas bija caurstaigājamas. Skolas vidū plaša telpa, zāle - foajē, uz visām pusēm durvis, stūrī vītņu kāpnes uz otro stāvu. … No skolotājiem šinī skolā atceros direktoru Circeni, skolotājas Liepiņu un Rūķīti. Ar mums, ābečniekiem, ņēmās skolotāja Rūķīte. Slaida, īsmalas šaurā bruncītī, jaunkundze.

1931. gada vasarā kalniņā, kā teica, Elles purva malā, sāka vest ķieģeļus, akmeņus un citus būvmateriālus un čakli būvēt jauno skolas ēku. 1932. gadā jau biju beidzis savas ābečnieka gaitas un sāku īstās skolas mācības. Skola vēl nebija krāsota, tikai svaigi smaržoja apmetums. Skolā mācības sākās ar pirmo oktobri un beidzās ar pirmo maiju. Ganiņi, ja bija silts rudens, skolā ieradās tikai oktobra beigās, daļu ap pus aprīli atkal aizsauca ganu gaitas. Jaunajā skolas ēkā bija četras klašu telpas, zāle, kuru, izņemot sienu, varēja paplašināt lielāku. Katram skolotājam dzīvoklis, sevišķi liels direktoram. Tiem, kas nespēja izstaigāt uz skolu, guļamtelpas, zēni apakšstāvā, meitenes augšstāvā. Bēniņos neliela darba mācību telpa un skolas grāmatvedes dzīvoklītis. Apkure - lielas podiņu krāsnis, malku sanesa vecāko klašu skolēni, kurināšanas un ūdens pienešanas darbus pildīja Upīštēvs, pagasta ziņnesis. Klašu telpu grīdas nekrāsotas, tikai saeļļotas, mācību laikā netika mazgātas, tikai pārslaucītas. Koridorus no rītiem ar slapju lupatu pārbrauca skolas saimniece - apkopēja. Viņa ar, piepalīdzot vecāko klašu meitenēm, gatavoja pusdienas un internātniekiem rītos - vakaros sasildīja tēju.

Skolu apmeklēja pāri par simts skolnieku. Obligāta bija 6 - gadīgā izglītība. Tie, kam bija grūtāka galva vai negribēšana mācīties, šos obligātos sešus gadus atsēdēja un atstaigāja līdz otrai - trešai klasei. Man esot trešajā klasē, pāris jau vai ūsainu puišu sēdēja pēdējā solā. Skolotājas Liepiņas vadībā daļa skolnieku bija "apsēsti" ar zīmēšanu - gleznošanu. Augšējo koridoru rotāja Brencēna "Mērnieku laiku" ilustrāciju kopijas, tika zīmēta skola, klases un kāpņu telpas. Katru gadu rīkoja lielu vairākcēlienu lugas izrādi. Dekorācijas Liepiņas vadībā pagatavoja skolnieki.

Pavasaros, gatavojoties skolnieku svētkiem Vīgantē, gājām pārgājienā uz Ancelānu mājām Iecavas upes malā. Pretim no Sērenes skolas bija viss skolnieku pulks pat ar savu pūtēju orķestri. Plašajā vecainē kopēji veica vingrojumus un citas nodarbības. Pagasta norīkotie šķūtnieki ar dažiem pajūgiem brauca līdzi, palīdzot mazākajiem, vārgākajiem.

Skolotāja Rūķīte mācīja valodas un visu skolu un pagastu vingrot un dancot; Liepiņa dabas mācību, vēsturi un zīmēšanu. Strazdiņa visas skolas dziedāšanu un pagasta, kā arī skolas jauktos korus. Direktors Circenis kārtoja skolas un pagasta darīšanas, mācīja matemātiku un rūpējās par dramatisko pulciņu darbību skolā un pagastā. Visi četri skolotāji katru dienu bija aizņemti mācību darbā pa klasēm. Skolotāji reizumis saslima, bet, kaut vienam skolotājam esot pie veselības, mācības netika pārtrauktas. Pagasta sabiedriskā un kultūras dzīve vijās ap skolas kolektīvu.

Dzīvē vairs nekad nav dzirdēt nācies
Tādu sirsnīgu un siltu: "Mācies! Mācies!"

Pēc 1934. gada 15. maija skolas direktors Circenis kā sociāldemokrāts tika Liepājas nometnē, no skolas darba atstādināts. Ticis brīvībā, strādāja Skrīveros, Veckrieviņu dārzsaimniecībā par grāmatvedi. Skolotājas Liepiņa un Strazdiņa arī no Daudzeses aizgāja. Rudenī no vecajiem skolotājiem bija palikusi Rūķīte. Direktors bija Ziņģis, kā skolotājus atceros Ikasi, Skujiņu, Butānu, Vīksniņu.

1935. gada rudenī skolas būve bija pilnīgi pabeigta, viss smaržoja pēc svaigām krāsām. Plašajās iesvētībās ar apriņķa vadības, mācītāju un kaimiņu skolu direktoru piedalīšanos bijušo direktoru Circeni, kurš bija izcīnījis pagastā un ministrijā šīs staltās ēkas būvi, pieminēja tikai viens kaimiņu skolas direktors. Ziņģa kungam piesprauda ordeni. Skolu uzbūvēja kaila lauka vidū, un pirmajā rudenī sākās skolas apmežošana. Koki, kas iekļauj skolu, dēstīti skolas darbības pirmajos pāris gados. Uz ceļa pusi ierīkoja ābeļu un ķiršu dārzu. Varēja iemācīties, kā zemniekam pareizi jādēsta augļu koki.

Ceļu turp un atpakaļ uz skolu stacijas apkārtnes bērni veicām kājiņām. Saimnieku dēliņi un meitiņas, sevišķi sniegotajās ziemas dienās, savīstīti kamanās, tika vizināti uz skolas kalnu. Mums, ja pamēģinājām uzstāties uz slieču galiem, trāpīja pātagas atvēziens, zirgam vicināts, bet liekajam braucējam mērķēts. No skolas pirmās dienas tika mācīts, ka visi ceļā satiktie jāsveicina, puikam cepuri paceļot. No rītiem pilns ceļš bija ar piena vedēju pajūgiem ar krejotavā izlietajām tukšajām kannām, cepure jācilā vai vienā laidā. Ja kādreiz aizmirsās, tad skanēja saimniekpapa atgādinājums par zvirbuļiem zem cepures.

Skolā kā jau skolā, mācības un negribēšana mācīties. Negribēšanu skolotāji izskauda ar pēcstundām vai līdz melnai tumsai. Lielākie dauzoņas starpbrīžos un pusdienlaikā balstīja koridora sienas. Ja

labi biji centies, tad ir pēc mācībām pāris stundu tiki pie kaktā stāvēšanas. Ziņģa kungam metode cīņā par skolas disciplīnu bija paplucināšana aiz ausīm. Pats direktors bija neliela auguma resnītis. Jocīgs skats tanīs reizēs, kad sagrēkojuši vecāko klašu puiši un direktors, katru pie savas uz augšu paceltās rokas, aiz ārējās auss saņemtus, pa koridoru konvojēja zobus spīdinošos brašuļus. 1936./37. gada ziemā no auss plēšanas iznāca vesels dumpis. Direktors puisi aiz auss bija saņēmis tik stingri, ka šī vai no galvas atrāvusies, asinis tek, cietušais brēc. Sestās klases puiši Kalnozola Pauļa vadībā saorganizēja delegāciju uz pagasta valdi. Pa priekšu vēl papildus iebukņītais, skaļi brēcošais cietušais, aiz viņa delegācija. Pagasts turpat vecajā skolas ēkā, un pēc brīža uz skolu nesas pagasta vecākais Mūrnieks. Visa skola spriežam, ka nu tik būs! Bija arī! Skolas padome dumpja organizētāju uz mēnesi izslēdza no skolas un pavasarī izsniedza beidzēja apliecību bez tiesībām iestāties vidusskolā. 1938. gada pavasarī manas skolas gaitas beidzās, arī bez vidusskolas tiesībām."

/No **Alfreda Baibas**, mūsu skolas 1938. gada absolventa, atmiņām/

"Savas skolas gaitas sāku Daudzeses pamatskolā 1935. gadā. Pirmās klases audzinātāja bija skolotāja Alvīne Rūķīte. Ar lielu pateicību un mīlestību atceros savu pirmo skolotāju, kura bija ļoti prasīga, mācību stundās jo sevišķi. Viņa mums iemācīja labestību, darba mīlestību un apziņu mācīties.

Viņa pati arī bija ļoti darbīga, pasniedza stundas vairākos mācību priekšmetos. Vadīja vairākus pulciņus, bija kopgalda vadītāja, arī internāta audzinātāja. Viņas pārziņā bija arī "Kooperatīvs", kur skolēni varēja iegādāties visu nepieciešamo skolai - gan rakstāmlietas, gan burtnīcas un grāmatas. Savā brīvajā laikā skolotāja Rūķīte aktīvi piedalījās pagasta sabiedriskajā dzīvē.

Es dzīvoju internātā, atceros, kā sēdējām pie petrolejas lampas un mācījāmies. Pusdienas skolā varējām paēst pie kopgalda, bet par brokastīm un vakariņām bija jādomā pašiem. Ēdamistabā bija novietotas kastītes, kur glabājās produkti visai nedēļai, bet bijām apmierināti.

Atmiņas par mūsu skolu ir jaukas, daudz no tā, ko mācījāmies, ir bijis noderīgs visā turpmākajā dzīvē. Skola bija jauna, gaiša un saulaina, kurā bija ļoti patīkami mācīties. Mūsu skola ir kā gaismas pils, kur vienmēr ir bijuši ļoti gudri un prasmīgi vadītāji un skolotāji, kuri izvadījuši dzīvē vairākas paaudzes, mani, manu dēlu un arī mazbērnus.

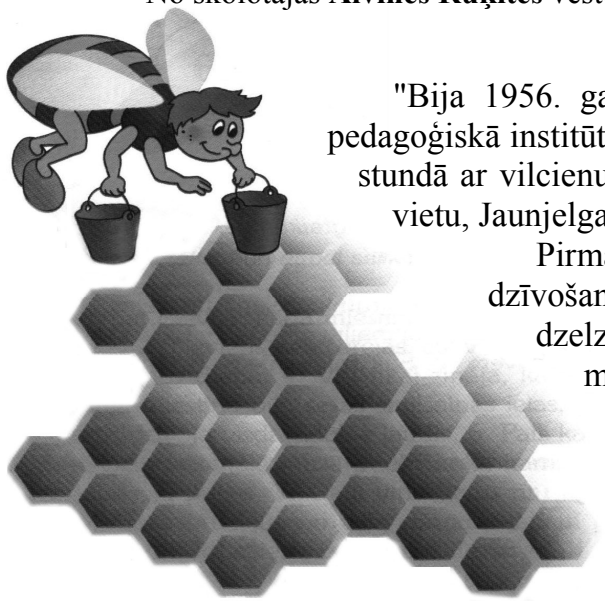
Visilgāk skolā par direktoru nostrādāja Vladislavs Antāns, viņam tā bija pirmā un vienīgā darba vieta. Viņš ļoti neatlaidīgi piedalījās pagasta sabiedriskajā dzīvē, jauno tradīciju veidošanā, kā arī daudz darba veltīja skolas pilnveidošanai un izaugsmei. Viņa iesākto darbu turpina ļoti aktīvs un zinošs direktors Valdis Puida. Pateicoties viņa neatlaidībai un izdomai, skola visādā veidā ir mainījusi savu seju. Tā kļuvusi skaistāka, modernāka, atbilstoša mūsdienu prasībām. Ir patīkami tajā iegriezties un pastaigāt pa atmiņu takām.

Skola! Šis neaizmirstamais laiks! Laiks, kas pēc tik daudz gadiem neizdzēšami palicis atmiņā… Paldies tev, mīļā skola! Paldies, skolotāji!

Ar gaišām atmiņām par skolas gadiem, 1942. gada absolvente **Skaidrīte Ozola** (toreiz - **Gūtmane**)"

"Esmu strādājusi trīs skolās (Daudzesē 15 gadus, Svētē 17 gadus un Rīgā 4 gadus). Tagad vecumā Daudzevas bērni man ir vismīļākie. Laikam tādēļ, ka toreiz biju jauna …"

No skolotājas **Alvīnes Rūķītes** vēstules Skaidrītei Ozolai

"Bija 1956. gada 3. augusts un mēs ar toreizējā Daugavpils Valsts pedagoģiskā institūta krievu plūsmas absolventi Jevģeniju Kovaļovu agrā rīta stundā ar vilcienu iebraucām Daudzevā, lai iepazītos ar savu pirmo darba vietu, Jaunjelgavas rajona Daudzeses 7 - gadīgo skolu.

Pirmais iespaids par Daudzevu - visapkārt tikai būdeles un dzīvošanai pielāgoti vagoniņi. Vienīgās normālās celtnes - dzelzceļa stacija un pasta ēka. Viena vagoniņa iemītnieki mums paskaidroja, kurā virzienā jādodas, lai nokļūtu skolā.

Pa ceļam upītē noskalojām miegu un ceļa putekļus, lai pirmā tikšanās būtu gaišāka. Drīz vien uzkalniņā mūs sagaidīja skaista, balta gaismas pils.

Visapkārt klusums, nevienas dzīvas dvēseles, tikai ziedi, ziedi un putnu rīta dziesmas.

Ziedi visvairāk palikuši atmiņā no šīs pirmās tikšanās ar skolu - gan puķu dobēs, gan parauglauciņā, gan uz lielo, gaišo logu palodzēm. Kā vēlāk uzzinājām, šo ziedu galvenā saimniece un pavēlniece bija gudrā, čaklā un prasīgā skolotāja Irma Circene, kura ievadīja darbā jauno bioloģijas skolotāju Birutu Antāni.

Kādu stundu iepazināmies ar rūpīgi kopto skolas apkārtni, līdz sagaidījām atgriežoties no sēņošanas skolas direktoru Antānu.

Es tiku nozīmēta par mācību daļas vadītājas vietas izpildītāju un pilntiesīgi šajā amatā apstiprināta pēc pirmā gada nostrādāšanas. Pēc 15. augusta visiem skolotājiem bija jāapmeklē mājās un jāreģistrē speciālās veidlapās sava mikrorajona skolēni. Pirmais kopīgais pasākums bija ciemos iešana pie skolotājas Krēsliņas Ausmas Elvīras - gājām apraudzīt mazo Jānīti. Atmiņā palicis, kā vācām produktus kopējās kūkas cepšanai - kas kuram bija. Man bija tikai cukurs, ko dot kopējai kūkai.

Tagad tikai apjēdzu, cik maz bija praktisko iemaņu. Labi, ka līdzi bija paņemtas metodikas grāmatas fizikā un matemātikā (krievu valodā). Stundām gatavojos līdz vēlai nakts stundai. Grūti bija "izcīnīt vietu zem saules" - vecāki uz jaunajām skolotājām raudzījās ar piesardzību, vēroja un vērtēja katru soli.

Stundu bites gadu stropā,
Sekundes no mirkļu audiem -
Visi laiki sajūk kopā
Sētuvē par kviešu graudiem.

Skolā un ciemā elektriskā apgaismojuma nebija. Tepat Jaunjelgavas MRS Daudzevas mežniecībā bija neliela vietējā elektrostacija, kas dažas stundas dienā ražoja elektrību tikai apgaismošanai. Skolā rezervei bija petrolejas lampas un sveces, ko itin bieži lietojām vakaros.

Visiem skolotājiem obligāti bija jāpiedalās kolhoza darbos: vācām akmeņus, ravējām un novācām bietes, lasījām vārpas, sējām ar rokām kukurūzu un rudenī to novācām. Nav tāda lauka Daudzevā, kurā nebūtu strādāts kopā ar skolēniem. Par labu darbu skola tika apbalvota ar vērtīgām balvām: radiolu, instrumentu komplektu pūtēju orķestrim, kinoaparātu "Ukraina".

Skolai bija neliela ar šķidro degvielu darbināma elektrostacija, kura spēja darbināt kinoaparātu. Tie mums bija lieli svētki, kad lejasstāva gaitenī varējām paši rādīt un skatīties kinofilmas reizi nedēļā. Elektrostaciju un kinoaparatūru apkalpoja Jauno tehniķu pulciņš.

Skolotāji bija atsaucīgi un strādāja no sirds. 1964. gada rudenī mūsu skolā pieredzi smelties bija Skolotāju kvalifikācijas celšanas institūta kursanti - visas republikas mācību pārziņi Ā. Miltas vadībā. Vēroja mūsu skolotāju vadītās stundas un ārpusklases pasākumus 3 dienas.

Skolotāja Alma Kalniņa bija teicamniece izglītības darbā, ļoti jauks un atsaucīgs cilvēks. Vīrs bija miris un viņa viena skoloja divus dēlus. Dzīvoja caurstaigājamā istabiņā un kopā ar skolotāju Circeni dalījās 6 m^2 lielajā virtuvītē. Lai kaut kā savilktu galus, blakus skolotājas darbam vēl vadīja skolas kopgaldu. Neskatoties uz lielo slodzi un ikdienas rūpēm, skolotāja aktīvi piedalījās pašdarbībā: dziedāja sieviešu korī, spēlēja teātri. Stundas vienmēr bija pārdomātas un, galvenais, skolēnam stabilas zināšanas. Viņai sagadījās tā, ka bija jāmāca gan direktora dēls Andris, gan pašas dēls Jānis. No viņas mācījos, kā izturēties šādā situācijā - uz visstingrāko, nekādas nolaides!

Skolotāja Irma Circene bija vecākā no toreizējām skolotājām. Ļoti inteliģenta, gudra, skaistu rokrakstu, pārvaldīja krievu, vācu, franču, angļu valodas, kaut bija tikai komercskolas izglītība. Viņa bija staigājoša enciklopēdija klātniekiem un neklātniekiem, režisore visām pašdarbnieku sagatavotām izrādēm, zīmēja dekorācijas. Kur viņa dzīvoja, tur apkārt ziedēja visskaistākie ziedi Daudzevā. Arī tagad Daudzeses kapos bieži kāds atceras ar ziedu uz necilās kapu kopiņas.

Skolotāja Ausma Krēsliņa mācīja angļu un latviešu valodas. Ļoti labi sapratās ar skolēniem un prata iemācīt vissarežģītākos likumus ar vienkāršiem paņēmieniem - prata ieskaidrot. Nekad neskaidroja nākošo vielu, kamēr līdz pamatiem nebija apgūta iepriekšējā.

Tas laiks bija tāds, ka mūs vienoja kopējās grūtības gan sadzīvē, gan darbā. Visiem bija ļoti smagi dzīvokļu apstākļi: vai nu kopējs dzīvoklītis, vai viena pati istabiņa ģimenītei, vai neapkurināms kambarītis. Algas pavisam mazas. Uzskates līdzekļi jāgatavo pašiem, pie tam vēl obligāti jāpiedalās ar savu uzskates līdzekli rajona skatē. Pēc darba dienas vēl strādājām ar

nesekmīgajiem, kuri, protams, arī bija, kā visos laikos. Darbojās vakarskola gan skolas telpās, gan stacijā. Uz staciju gājām mēs, toreiz tie jaunākie - V. Antāns, B. Antāne, T. Kuzmina u.c. Pa mijkrēsli gājām turp, pa tumsu atpakaļ. Mājās mūs gaidīja bērni, nepadarīti mājasdarbi un rītdienas stundas, un burtnīcu kaudzes…

Varbūt ir taisnība teiktajam, ka "pagājušie laiki esot tie labākie laiki", kad bija jaunība, kolēģi, darbs un veselība. Atceros visu ar tādu gaišumu! Liekas, ka skolēni bija zinātkāri, atsaucīgi, aktīvi, darboties griboši; kolēģi - atklāti, sirsnīgi, izpalīdzīgi, ar augstu pienākuma apziņu. Labi bija pat neapkurinātajā istabiņā, kurā nodzīvoju pirmo darba gadu un tīri labi varēju justies, iztiekot ar saimnieces Ausmas Stīpnieces gatavotajām pusdienām skolas kopgaldā."

/No skolotājas **Antoņinas Benjavas**, kura nostrādāja mūsu skolā līdz 1981. gadam, atmiņām/

Atceros, ka pulksteni drīkstēja nēsāt uz rokas tikai no 8. klases. Bet zēni, kuriem piederēja savs pulkstenis, un gribējās to lietot, atrada izeju - nēsāja pulksteni ap kāju, kur to zem biksēm nevarēja pamanīt!

No **Jāņa Janovska**, 1965. gada absolventa, stāstītā

Mūsu skolai svētku reize un kārtējā tikšanās salidojumā. Tuvojoties salidojumam, arvien biežāk kavējamies atmiņās. Prātā ataust novēlējums mūsu izlaiduma dienā, trīsdesmit divus gadus atpakaļ, 1970. gada 12. jūnijā:

"Šo skolu atstājot,
Nekad lai neaizmirstas
Tev draugu balsis sirsnīgās
Un skolotāja tēls!"

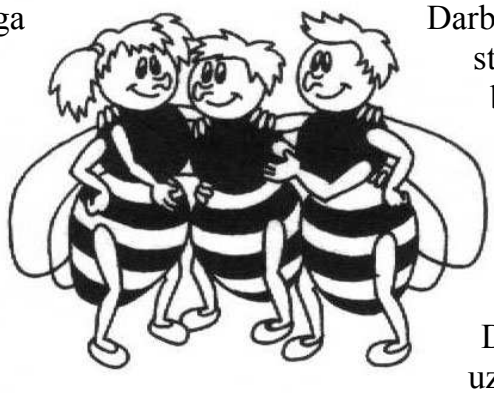
Savu klases biedru vārdā varu apgalvot, ka tas arī piepildās. Tikšanās reizē atmiņā nāk dažādas ainas no skolā pavadītajiem astoņiem gadiem.

Skolas laiks saistās ar skolotājiem, tie mums bija paraugs, mēs tos cienījām. Protams, arī mums patika stundu starplaikos, pēc stundām "dauzīties", "nogāzt kādu podu", bet, parādoties skolotājam, pat vislielākais delveris pieklusa.

Sīkstu spītu, gribu cietu
Ceļa sainī skola sien.
Mūsu daļu mūsu vietā
Cits jau nepaveiks neviens.

Pēc tik ilgiem gadiem arvien vēl gribas atcerēties savu skolas direktoru Vladislavu Antānu, savas klases audzinātājas. Tālajā 1962. gada 1. septembrī mūs, 26 nobijušos pirmklasniekus, smaidoša un labsirdīga sagaidīja skolotāja Skaidrīte Norvaiša, kura kļuva par mūsu audzinātāju uz 4 gadiem. Skolotāja mums skolā aizvietoja gan mammu, gan tēti, viņa mūs savāca, sargāja, gādāja par mums. Piektajā klasītē mūsu audzinātāja bija jauna skolotāja Stradiņa, bet pēdējos trīs gadus - skolotāja Antāne. Liekas, mums ļoti veicās ar savām audzinātājām, tādēļ tiekoties tās vienmēr pieminam ar labu vārdu. Direktora Antāna vadībā skolā strādāja darbīgs, zinošs un strādātgribošs skolotāju kolektīvs. Pēc tik ilgiem gadiem vēl arvien varam teikt lielu "paldies" mūsu skolotājiem.

Svētku reizē atmiņā nāk viss labais. Mēs mācījāmies aktīvā laikā, izejot visus etapus - brašos oktobrēnus, pionierus un komjauniešus. Daudziem tagad tas nav pieņemams, bet, piedodiet, mums bija interesanti, mēs bijām aizņemti, no skolas mūs nevarēja dabūt projām līdz vēlam vakaram. Bijām aizņemti ar partizānu cīņu vietu izpētēm, bijām tie, kas būvēja laipas Jūgu purvā, iekopām kapu vietu purvā kritušajiem partizāniem, kopām Varoņu kapus, iekārtojām Sarkano izlūku laukumu. Bijām tā aizrāvušies, ka meklējām draugus Komi republikā, aicinājām tos ciemos un ar prieku uzņēmām. Mūsu pionieru vienība ieguva Ivana Bažukova vārdu, bet mūsu klasē bija Lidijas Eglītes pulciņš. 1967. gadā aktīvi iesaistījāmies rajona pionieru salidojuma organizēšanā un Daudzeses baznīcas kalna nogāzē no krāsainiem akmentiņiem veidojām Stučkas rajona emblēmu. Darbs bija ļoti atbildīgs, strādājām visi, prieks bija neizmērojams. Lai kā mums nepatika, bet visi bijām nodarbināti. Brīvajā laikā kopām skolas apkārtni, visi Daudzeses kalni bija uzkopti. Vasaras brīvlaikos strādājām kolhozā "Daudzeva",

Daudzevas mežniecībā un, protams, mūsu izmēģinājumu lauciņos.

1970. gadā skolu beidzām vairs tikai 17. Esam izklīduši, bet neliela grupiņa tiekamies bieži, un arī mūsu audzinātāja dzīvo tepat Daudzevā. Atmiņu kamols ir liels. Šis tas ir pazudis no atmiņas, bet tikšanās reizē ar saviem klases biedriem, saviem skolotājiem, tas ataust un paliek silti ap sirdi.

Saviem mīļajiem skolotājiem un savai skolai svētku reizē vēlam visu to labāko. lai skolotāji nenoveco, lai pietiek spēka mūsu jaunās paaudzes audzināšanai, jo mūsu bērni arī šo skolu ir beiguši un varētu pievienoties vēlējumam. Paldies par visu!

1970. gada absolventu vārdā **Aina Prostakova** (toreiz - **Petzāle**).

Izraksti no pavēļu grāmatām

1953. gada 11. novembris

Izsaku piezīmi Jančenko J., Grandānei E. par neklausīšanos aritmētikas stundā un svecītes dedzināšanu.

1954. gada 10. marts

Neskatoties uz vairākkārtīgiem aizrādījumiem, atgādinājumiem, stundās gūto novērojumu un trūkumu analīzēm, skolotāja M. savā darbā piekopj slinkuma "politiku", tādēļ klasē latviešu un it sevišķi matemātikas mācīšanā plaukst liberālisms, skolēnu zināšanas ir zem katras kritikas.

1954. gada 26. novembris

Skolotāja T. necenšas pārkārtot darbu dzīvās dabas stūrītī, bet pretēji, padarījusi to par tādu "dzīvās dabas stūrīti", kur jau pēdējās puķes beidz kalst, un reizē ar to parāda visai skolai, skolēniem, kāds nedrīkst būt dzīvās dabas stūrītis.

1954. gada 27. novembris

Pārbaudot elektriskās enerģijas taupīšanas režīma ievērošanas gaitu skolā, š. g. 26. nov. plkst. 19^{20} atklāju, ka skolotāja T., aizejot uz stundu vakarskolā, elektrisko spuldzīti savā istabā nav izslēgusi. Ievērojot konstatēto, brīdinu skolotāju T. par atvienošanu no elektriskā apgaismojuma tīkla pie līdzīga gadījuma atkārtošanās.

1957. gada 30. aprīli

Izsaku atzinību skolas jaunākās grupas ar bumbu izsišanas komandai par I vietas iegūšanu zonas spartakiādē Jaunjelgavā.

Izraksti no skolas pedagoģiskās padomes sēžu protokoliem

1953. gada 29. aprīlis

TIN nodaļas vadītājs Grietiņš norāda, ka skolas ēka ir viena no labākajām rajonā. Kā lielu sasniegumu atzīmē to, ka skolā ierīkota elektriskā apgaismošana, bet trūkums, ka nav telefona. Labi iekārtota krievu valodas atkārtošanas telpa.

1953. gada 21. oktobris

Apspriež jautājumu par skolēna V. uzvedību, kurā apzadzis savu māti, par naudu nopērkot vīnu. Kā viņa rīcības atbalstītājus asi nosoda skolēnus B. un S., kuri nav atklājuši V. pārkāpumu, bet paši piedalījušies alkoholisko dzērienu lietošanā.

1960. gada novembris

Nolemts nosodīt skolotāja Jakupāna praksi masveida divnieku likšanā dienasgrāmatās, bet žurnālā tos neieliekot.

1961. gada 6. marts

Skolotāja Bērziņa ziņo, ka klases kolektīvs nolēma, ka par noteiktu saņemto soda punktu skaitu nogriež matus. Tā kā tagad ir nedisciplinēto skolēnu klase sestdienās, tad matu griešanu atcēla.

1961. gads

Skolnieks Rolis mēģinājis izlēkt pa pirmā stāva logu.

1961. gada 18. novembris

Skolēni Pikša V., Pikša P. un Širvite R. apmeklējuši neatļauti vakara kino seansu. Uz skolotāja aizrādījumu neatstāja zāli, līdz ar to parādīja, ka neciena skolotāju.

V. Pikša krievu valodas stundās traucē klausīties pārējiem un pats, lai nedzirdētu, aizbāž ausis. Zaudējis vispār skolēna stāju. Škraba sasniedzis skolas rekordu, jo dežurantu pierakstu

burtnīcās par disciplīnas pārkāpumiem viņš pierakstīts 18 reizes.

1963. gada 26. janvāris

Sarīkojuma laikā I. Orleāns kropļojis dejas. Imants nav klausījis skolotājas A. Čakstiņas un komjaunatnes patruļas priekšnieka K. Lauvas aizrādījumus. Par to Imantu sodīja - neatļaut dejot (uz vienu mēnesi). Slimības laikā Imants apmeklē kino. Pēdējais - lielākais pārkāpums - aizgājis uz dejām sarkanajā stūrītī.

1963. gada 25. maijs

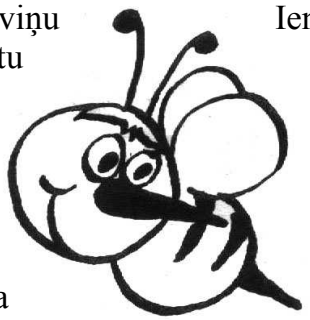
Skolā ir izveidots labs pūtēju orķestris, ko vada b. Kurpnieks. Šiem skolēniem, orķestra dalībniekiem, izveidota jauna profesija.

1963. gada 15. augusts

5. klases skolēns P. Rācenis neieradās kopt zaļos kvadrātus. P. Rācenim labāk patika spēlēt bumbu nekā palīdzēt dzimtajam kolhozam.

1963. gada 2. novembris

Aktīvāki kļuvuši pionieru pulciņu priekšsēdētāji, kā piemēram, 4. kl. pionieru pulciņa priekšēdētāja Baiba kopā ar savu aktīvu enerģiski cīnās par to, lai viņu klases biedrs I. Krūmiņš kļūtu disciplinētāks. Viņa pārbauda, kā Imants ievēro dienas režīmu.

1965. gada 26. decembris

Liekas, ka 7. klases Židovam interesē tikai dejas, neatļauti sarīkojumu apmeklējumi. Skolotāja Kalniņa lūdz noorganizēt komisiju, lai pārbaudītu, kā 3. kl. sk. R. "slimo".

1966. gada 3. marts

Skolotāja Podniece ziņo, ka Sarkanā krusta pulciņā ir milzīga masa skolēnu. Trūkums, ka pretgaisa aizsardzība nav īsti izvesta.

1966. gada 25. decembris

Hospitējot kora dziedāšanas stundas un noklausoties skolēnu kora un deju kolektīva ieskaņu koncertu, jāsaka, ka korim trūkst dzīvuma, izteiksmīguma un gaumīga noformējuma; deju kolektīvam nav samērīgi dejotāji.

1968. gada 30. septembris

Nolemts atļaut rakstīt ar lodīšu pildspalvām tiem skolēniem, kuriem ir labi rokraksti.

1969. gada 31. janvāris

Pagarinātās dienas grupas skolēni saņem siltu launagu (tēju, baltmaizi, ievārījumu vai sviestu). Visiem dotas iespējas labi mācīties. Neskatoties uz to, daži skolēni dažādi izmānās un nenāk mācīties. Ļoti negodīgi rīkojas Š. (8. kl.) - melo, braukā ar slēpēm apkārt, atnāk uz launagu, paēd un atkal pazūd.

1971. gada 22. marts

Ir ierosinājums organizēt draudzības nometni ar Rīgas 50. skolu. Kolhozs negrib ēdināt, jo bērni nopelna mazāk, apēd vairāk.

1973. gada 22 marts

Skolnieku disciplīna neatbilst kabinetu noteikumiem. Fizikas kabinetā norauti vadi. Dabas zinību kabinetā gāž vāzītes.

1981. gada 10. marts

Visa tauta lepojas ar paveikto un droši raugās nākotnē. Mūsu partija un tauta ir spējīga nosargāt mieru arī turpmāk. PSKP 26. kongresā b. Brežņevs savā referātā attiecībā uz skolu norāda, ka patlaban galvenais pedagoga uzdevums ir pastiprināt audzināšanas un mācīšanas darbu. Jāpanāk, lai jaunieši vairāk studētu partijas dokumentus, lai viņiem būtu iekšēja nepieciešamība apgūt šos dokumentus. Ienaidnieki kapitālistiskajās valstīs arvien vairāk idejiski iedarbojas uz mūsu jauniešu psihi, liek cerības uz svešu uzvedības standartu, apslāpē politisko modrību, iepotē nacionālismu jauniešos.

1987. gada 20. marts

Fizkultūras skolotājs V. Puida uzsver, ka savās stingrajās prasībās pret skolēniem, kas nepiedalīsies nodarbībās nevīžības, neizdarības vai slinkuma dēļ, paliks nemainīgs.

1988. gada 3. novembris

8. kl. skolniece S. Skudra ziņo par skolēnu priekšlikumiem, kuri izteikti sapulcē. Lai sestdienās nebūtu jāvelk skolas forma, ja visu nedēļu visa klase ir ievērojusi šo prasību. Kaklautus nēsāt tikai svētkos, ikdienā pietiek ar nozīmīti.

1989. gada 24. augusts

Skolas direktors V. Puida informēja skolotājus par bērnu un vecāku aptaujas rezultātiem. Gan skolēni, gan arī viņu vecāki ir izteikuši vēlēšanos, lai sestdiena būtu brīva. Pedagoģiskā padome nolemj strādāt 5 dienas nedēļā.

1993. gada 28. augusts

Direktora vietniece mācību darbā A. Tukiša iepazīstināja ar jauno vērtēšanas sistēmu skolēnu mācību sasniegumu izzināšanā - 10 ballu sistēmu.

DAŽI FRAGMENTI NO SKOLĒNU DARBIEM

Mūsu Daudzeses pamatskola kā balta vizbulīte stāv kalna galā. Tās baltais zieds ir skola, bet zaļās lapas ir daudzie koki un apstādījumi. Skola izskatās kā zaļā zālē ieaugusi balta dzēšgumija. Virs skolas parādes durvīm plīvo Latvijas karogs, kas liecina, ka skolā mācās Latvijas pilsoņi. Man sava skola ļoti patīk, jo daudzie koki ražo skābekli, kas vajadzīgs smadzeņu darbam.

/Edgars Jankovskis, 2004. gada absolvents/

Skola kā liela, baltā tērpā ģērbusies dāma caur daudzajām logu acīm vēro apkārtni. Viņa redz to, ko dažreiz nepamana skolotāji - ķildas, kautiņus, strīdus, arī patīkamus mirkļus. Tā viņa vēro jau no seniem laikiem, arī tad, kad mani vecāki vēl nebija dzimuši, un tas viņai neapnīk.

/Pēteris Arhipovs, 2004. gada absolvents/

Pie skolas ir neliels dīķītis, uz kuru mēs mēdzam iet peldēties. Interesanti skatīties, kā zēni lec ūdenī ar šausmu pilnām acīm, jo viņi nezina, vai ūdens ir silts vai auksts.

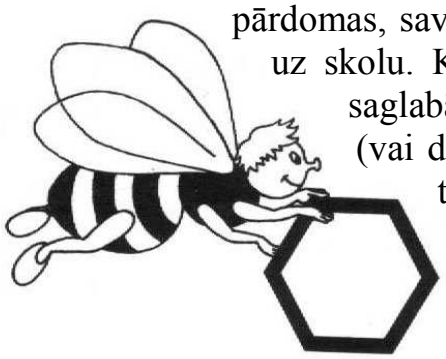
Baloži nolaižas uz skolas jumta kā baltas golfa bumbiņas, bet pati skola kā apburta princese gaida drošsirdīgu princi zelta zirgā, kas viņu modinās.

/Vita Jēkabsone, 2004. gada absolvente/

Skola kalnā ir kā varena vecīte ar baltu, dažviet salāpītu apmetni, pelēcīgiem, sirmiem matiem, kuri, saules apmirdzēti, laistās un zaiguļo, kad uzmetu tai ačteļu skatienu. Nenojauktie dūmeņi pievērš uzmanību ar senlaicīgo skatu un apkvēpušajiem ķieģeļiem. No ceļa skola izskatās tik varena! Tā ir kā brangs ģenerālis, kurš valda pār kuplu skolēnu pulku. Dīķis pie skolas izskatās kā šķīstošā kafija ar pienu, kas ielieta ovālā zaļi brūnā krūzē. Lai gan ēka kļuvusi raibāka, es nebeigšu to daudzināt, jo tā ir skaista, kaut arī nedaudz noplukusi. Lai mana skola ir skaista un saglabājas vēl ilgu laiku!

/Ģirts Dundurs, 2004. gada absolvents/

Paldies visiem, kuru pienesums līdzēja piepildīt šo atmiņu medus kāri! Un paldies tiem, kuri, mājās pārbraukuši, vēl tikšanās emociju varā būdami, apsēdīsies un uzrakstīs savas pārdomas, savas atmiņas par Daudzeses skolā pavadīto laiku, un atsūtīs mums uz skolu. Kopējs jums visiem ir pateicības siltums, apņēmība visu mūžu saglabāt sirdī skolas gaismu un to atstarot, bet katram no jums bērnība (vai darba gadi skolā) ritējuši citā laikā, pavisam atšķirīgos apstākļos, tāpēc atmiņas ievērojami atšķiras no šodienas absolventu pieredzes. Atvēliet savu krāsaino stikliņu mūsu kopējam atmiņu kaleidoskopam, kurā tad atkal varēsim ielūkoties pēc pieciem gadiem!

Sendienās tā ir bijis
Un vienmēr paliks tā -
Šī vieta, kurā dzimi
Ir sirdij tuvākā.

Tā mierina un uztrauc,
Un gadu apļus jauc,
Tu jūti - dzimtā mala
Uz mājām vienmēr sauc.

Tiksimies 2007. gada vasarā!

Visu kopā lika bibliotekāre Ruta Jankovska un Mārtiņš Jankovskis, 2001. gada absolvents